

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev za Slovenijo.

Dr. Fran Ogrin:

Božični utrinki.

Življenje je boj in boj je življenje. Ta prislovica velja za vsakega posameznika, za vsako organizacijo in korporacijo. Tako se bijejo na svetu boji socialni, razredni, stanovski boji in se vrše tekme med društvi in državami.

Ta boj pomeni hkrati delovanje, napredovanje, razvijanje. Brez medsebojnega boja in tekmovanja, ki ga povzroči dostikrat že višja inicijativnost in podjetnost posameznika in skupin napram manjši inicijativnosti drugih, ne bi bilo razvoja, ne bi bilo napredka; naše zemsko življenje pa bi bilo pust, mrtvo in bi zapadlo najškodljivejši letargiji.

Toda ta borba, to tekmovanje pa mora imeti v načinu in ostrini gotove meje. Biti mora, ako že ne more biti vedno plemenito, umerjeno, pravično. Ali je bilo pri nas vedno tako? Ako premostimo naše socialne, stanovske in politične boje izpred 6. januarja t. l., jim pač ne moremo izdati tega izpričevala.

Naravno je, da skuša vsaka socialna ali slojna skupina izbiti čimveč od zemskih dobrin zase in ustvariti čim lepše in ugodnejše življenjske pogoje za svoje članstvo. Ni pa v redu, da so se čedalje uporabljala tudi sredstva, ki niso bila povsem neoporečna, in ubirala kriva pota. In nasprotovanje, izpodrivanje, nadvladovanje med posamezniki! Kaj naj rečemo o tem? Nič! Ali pa to:

Tako je bilo in menda bo, dokler bodo oživljali prebivalci naš zemeljski planet.

Pa naša politika pred januarjem! Naš list je zapisal svojčas ostre besede na njen račun, žigosajoč z neizprosno kritiko neizmeren političen egoizem in absolutno strankarstvo, ki se je bilo razpaslo. Križ čez te uničujoče valove in razjedajoče strasti je napravil vladarjev januarski akt. Upajmo, da je nastopilo v njegovem posledku pomirjenje in ublaženje nasprotstev in ne samo premirje.

Človeški rod sploh stremi in mora stremeti po poplmenitju svojega delovanja tako, da bo v trajnem spojnjenju zrel in sposoben za pravilno uživanje zemskih dobrin, ki naj jih bo po možnosti vsak deležen. V ta namen je potrebno med drugim omiljenje bojnih metod, pa tudi večkrat se ponavljajoča začasna ustavitve boja in tekme ter odklon od materialnosti. Za to posebno pripraven čas je — Božič.

Pozabimo tedaj vse nevšečnosti tega sveta, otresimo se trdot življenjskega boja vsaj za — en večer, en dan, da se more naslajati naš duh, sproščen materialnih spon, ob čarobni in tajinstveni božični poeziji! Ob pomembnih jaslicah ali tudi ob skromnem božičnem drevescu postanimo otroški z otroki, prežeti z njimi vred mehkih in sladkih čuvstev, odmaknjeni v veličastvo vesoljstva in nadnaravnosti, ki se nam razodeva ob jasnim polnočnem nebu in božični mističnosti nebeških hramov.

detalistov špecerijske in kolonijalne robe ter izhaja v Gradcu. V tem članku, ki pa velja popolnoma tudi za naše razmere, je zapisano doslovno: »O glavnem povodu nismo nikdar poročali, temveč vedno in vselej smo jasno ter nedvoumno izjavljali, da nas v prvi vrsti sili težki eksistenčni boj z organizacijami konzumentov, da moramo našo robo kolikor le mogoče poceni in v dobri kvaliteti nakupovati, da moremo s temi organizacijami konkurirati.«

Iz navedenega je razvidno, kaj mislijo nasprotniki konzumnih društev in zadrug o letih, dasi izhaja pisec tega članka iz zmotne predpostavke, da so zgolj razne davčne olajšave, ki jih država priznava konzumnim zadrugam, v prvi vrsti povod, da konzumne organizacije ugodno uspevajo

in z lahkoto konkurirajo s trgovci. Da pa nakupovanje na debelo, lastna produkcija, točna in solidna postrežba in zadovoljitev z manjšim dobičkom igra poleg organizacijskega idealizma glavno vlogo, tega seveda člankar ne uvideva.

Bil bi že skrajni čas, da vse naše državno uslužbenstvo spozna, da je njegova trajna in resnična rešitev in gospodarska osamosvojitev mogoča le s pomočjo lastnih gospodarskih ustanov, med katerimi so zadruga podjetja — in še prav posebno konzumne zadruga — najvažnejše.

Zato vsi, katerim je za resnično izboljšanje vsega stanu državnih nameščencev, brez pomišljanja v zadruga. V njih je naša rešitev!

Zborovanje državnih upokojencev.

Odobritev novih pravil. — Volitev novega odbora. — Ojačanje organizacije.

V nedeljo, dne 8. t. m. se je vršil v restavraciji »Pri Levu« v Ljubljani izredni občni zbor Društva upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo. Ob zelo povoljni udeležbi — našli smo preko 200 zborovalcev — se je občni zbor vršil v znamenju ojačenja organizacije upokojenih državnih nameščencev ter je jasno dokumentiral enotno voljo in stremeljenje navzočih zborovalcev. Izvzeti so bili le železničarji, ki imajo svojo lastno organizacijo in ki tudi sicer niso vključeni pri naši Zvezi.

Občni zbor je otvoril namesto obolelega I. podpredsednika g. Niča II. podpredsednik g. Vidmar, poštini ravnatelj v poklju ter pozdravil predvsem zastopnike iz Maribora gg. Razlaga, Rajha in Kopicar ter predstavnika Zveze drž. nameščencev II. podpredsednika in častnega člana gosp. Lillega in tajnika Bekša.

Opazili smo med zborovalci tudi zastopnike raznih drugih krajevnih skupin, med temi zlasti predsednika okrožne skupine v Kamniku, davčnega upravitelja v p. Stareta, itd.

Predsednik g. Vidmar je v uvodnem govoru naglašal sijajni razmah organizacije, čije članstvo je od malega početka 100 narastlo do okroglo 1000 članov. Spominjal se je smrti društvenega predsednika rač. direktorja v pok. g. Svetka, čigar spominu so zborovalci v toplem občutju zaklicali trikratni »slava«.

II. podpredsednik in častni odbornik naše Zveze g. Lilleg se je predsedniku g. Vidmarju za pozdrav najiskrejeje zahvalil in izjavil, da je Zveza storila doslej vse korake, ki so se ji zdeli primerni za poplajšanje gmotnega stanja državnih upokojencev in da bo tudi v naprej zvesta čuvarica njihovih interesov ter budna pospeševaljica njihovih teženj.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal ravnatelj zemljiške knjige v poklju gosp. Spende, smo posneli sledeče zanimivosti: Tekom preteklega poslovnega leta je organizacija izgubila s smrtjo 14 članov. Od teh je bil nad vse vesten društveni odbornik Majcen. Kaj je organizacija izgubila s predsednikom Svetkom, ki je bil duša društvu, je zborovalec dobro znano. Zadošča dejstvo, da je bil Svetek od ustanovitve društva do svoje smrti neumoren, nesebičen in nad vse požrtvovalen predsednik. Ker niso izpolnjevali svojih obveznosti, je bilo iz organizacije črtanih 12 članov. Odbor je imel v preteklem poslovnem letu 7 rednih sej. Njegovo delovanje se je koncentriralo v ustvaritvi enotne, močne organizacije vseh državnih upokojencev v dravski banovini.

Radi tega je društvo spomladi pozvalo vse upokojence, naj se organizirajo. Poziv je bil poslan tudi vsem drugim organizacijam državnih upokojencev s prošnjo, naj resno razmislijo o ujedinenju, oziroma o neobhodni potrebi skupne akcije, ker so dosedanje organizacije majhni, bolehati in raztre-

seni drobci, ki vsak zase ničesar ne pomeni in tudi ničesar ne more doseči. Poziv je našel mogočen odmev. Iz vseh krajev, iz vseh panog drž. upokojencev so došli pozdravi, prošnje in zahteve po enotni organizaciji. V kratkem času je pristopilo k društvu nad 800 novih članov. Število bo kmalu doseglo 1000. Radi ujedinenja je organizacija sklicala 15. septembra t. l. anketo, ki se jo je udeležilo po svojih zastopnikih osmero društev. Vsi funkcionarji so označili skupno enotno organizacijo za neobhodno potrebno in izjavili, da bodo za uresničenje te ideje zastavili med svojimi tovariši vse svoje sile.

Vsi zastopniki so se nadalje obvezali, da bodo povzeli najživahnejšo propagando med svojim članstvom za pristop k najmočnejši organizaciji in da bodo posamezna društva po možnosti likvidirala. Sicer obstojajo pri nekaterih organizacijah zaenkrat še razne ovire, vsled katerih se takojšnja likvidacija ne more izvršiti, n. pr. vprašanje nabranih skladov za posmrtno prispevanje, še nelikvidirani dolgi itd. Te težkoče se morajo brezpogojno upoštevati. Enotna velika organizacija se namreč po zakonu narave ne more izvršiti takoj čez noč, marveč polagoma korak za korakom. S priznanjem je treba naglasiti, da je že mnogo odličnih funkcionarjev ostalih društev drž. upokojencev do danes pristopilo k Društvu upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo, v katerem vidijo matico bodoče enotne organizacije vseh drž. upokojencev dravske banovine.

V dneh 26. do 29. septembra t. l. se je vršila v Beogradu plenarna seja Glavnega Saveza oziroma v Skopju glavna skupščina. K tem pomembnim zborovanjem je društvo delegiralo zaslužnega prvoboritelja gosp. Maksa Lillega. Sestavila se je ob tem važnem, morda celo odločilnem trenutku obširna spomenica, ki jo je društvo izročilo po delegatu g. Lillegu vsem merodajnim činiteljem. Spomenica je bila tiskana v par tisoč izvodih, objavil pa jo je tudi »Naš Glas«.

Novi odbor bo imel veliko in važno nalogo privabiti v organizacijo še vse one člane, ki do danes še niso uvideli potrebe, organizirati se, pridobiti pa bo skušal svojim članom tudi različne stanovske in gospodarske ugodnosti. Kot glavni princip svojega delovanja bo smatral izenačenje vseh staro-upokojencev z bodočimi upokojenci.

Sklicanje današnjega izrednega občnega zbora je bilo potrebno radi izpremembe društvenih pravil in volitve novega odbora, ker odlaga celokupni sedanji odbor svoje funkcije.

Osnutek novih pravil je dobro premišljen in redigiran s pomočjo uglednega upravnega jurista. Ako pa bo praksa zahtevala še nadaljnjo njihovo izpremembo, se bo to

L. A.:

Zakaj so nam potrebne gospodarske organizacije.

Često in često smo že poudarjali, da pomen in važnost gospodarskih organizacij državnih nameščencev ne leži samo v tem, da svojim članom nudijo življenjske potrebe po ugodnejših cenah, nego bi si jih člani mogli preskrbeti pri zasebnih trgovcih, temveč prava pomembnost naših gospodarskih ustanov, posebno še naših konzumnih organizacij je v tem, da delujejo na trgu kot činitelj, ki znatno pomaga ustvarjati in regulirati tržne cene.

Da navedemo samo en primer: če postavim v Ljubljani ali recimo v Mariboru ne bi bilo uradniških menz, bi cene hrane v gostilnah in pri zasebnikih takoj poskočile. To se je izkazalo, ko so te menze pričele poslovati. Podjetniki, pri katerih so se dotlej hranili državni uslužbenci, so bili absolutno primorani znižati cene, in če so hoteli ohraniti si svoje goste, so morali ob enaki kvaliteti nuditi jim prehrano vsaj po isti ceni, kakor jo je določila uradniška menza.

Blagodejnega rezultata menze ni torej deležen le tisti, razmeroma maloštevilni odstotek vsega državnega nameščenstva v dotičnem mestu, ki se prehranjuje v menzi sami, temveč tudi vsi tisti mnogo številnejši državni uslužbenci, ki imajo hrano iz kakršnegakoli razloga pri raznih gostilničarjih in privatnikih. Vsi ti torej uživajo sadove tega gospodarskega delovanja dotične menze. Enako blagodejno je delovanje konzumnih organizacij, ki prodajajo članstvu potrebščine dnevnega življenja. Če se jim posreči, da s svojim delovanjem dosežejo odločilen vpliv na tvorenje tržnih cen življenjskih potrebščin, je njihova naloga v glavnem že izpolnjena. Pri tem je manj važno, če morda pri njih cene niso nič, ali vsaj ne mnogo nižje, kot v privatni trgovini. Zadosti važna je že njihova funkcija s tem, da preprečujejo dviganje cen, do katerega bi brez njihovega obstoja prej ali slej prišlo.

Če bi se zadržno delovanje ustanov državnih nameščencev moglo tudi na drugih področjih enako uspešno razvijati, kakor na primer na polju reševanja stanovanjskega problema, bi se moglo doseči za vse državne nameščence neprecenljive koristi. Čim bo v posameznih mestih večje število stanovanj v lastnih zadrugah polsopnih državnih nameščencev na razpolago, bi mogli le-ti odločilno vplivati na višino stanovanjskih cen v dotičnem mestu. S tem ne bi koristili le tistim svojim članom, ki bi slučajno baš stanovali v teh poslopjih, temveč vsemu stanu, v obče vsej splošnosti.

Znano je, da se privatna podjetništva že od nekdaj na vso moč bore zoper zadrugne gospodarske organizacije vseh stanov. To je povsem razumljivo, ker z vsako novo zadrugno ustanovo izgubi privatna trgovina in obrt večje ali manjše število odjemalcev. Ztao ni čudno, da se privatni podjetniki zavedajo opasnosti, ki jim preti od zavednih, zadrugno organiziranih slojev.

V podkreplje te trditve navajamo nadvse značilen odstavek iz članka »Pojavi propadanja«, ki je izšel v 5. številki meseca maja 1929 v strokovnem listu »Der österreichische Speze-rei und Kolonialwarenhändler«. — To strokovno glasilo je organ trgovcev

vedno lahko zgodilo na prihodnjem občnem zboru.

Tajnikovo poročilo so vzeli zborovalci brez debate na znanje.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal blagajnik davčni nadzornik v pok. g. Debelak, povzemamo, da je imelo društvo v času od 1. januarja do 30. novembra t. l. 61.678 Din 63 p dohodkov in 54.765 Din 10 p izdatkov, tako, da znaša blagajniško stanje koncem novembra 6.913 Din 33 p. Računski zaključek, knjige in vse priloge sta pregledala rač. pregledovalca davč. oficijal v pok. g. Wrinskele in g. Lehmanova. Na predlog g. Wrinskela, ki je izjavil, da je bilo blagajniško poslovanje v redu, je občni zbor podelil blagajniku in celokupnemu odboru absolutorij z zahvalo.

Po podeljenem absolutoriju je prevzel vodstvo občnega zbora ad hoc izvoljeni predsednik g. Lilleg.

Na njegov predlog je občni zbor poslal udanostne brzojavke Njegovemu Veličanstvu kralju, predsedniku vlade generalu Petru Živkoviču in pozdravno brzojavko predsedniku Glavnega saveza dr. Mih. T. Jovanoviču.

Predsednik g. Lilleg je v svojem markantnem izjavljanju naglašal vprašanje zboljšanja gmotnega stanja drž. upokojencev. O tem vprašanju je vodil Glavni savez račun od svoje ustanovitve do najnovejšega časa, kar dokazuje zlasti na glavni skupščini v Skoplju sprejeta resolucija, ki tretira to vprašanje kot prvo točko. Pri vseh merodajnih mestih in zlasti od predsednika Glavnega saveza dr. Jovanoviča je organizacija prejela zagotovilo o predložitvi novega penzijskega zakona. Priznati se mora, da kaže sedanja neparlamentarna vlada za naša prizadevanja polno razumevanje. Vlada skuša popraviti položaj drž. upokojencev po vzgledu vseh ostalih modernih držav. Seveda pa je neobhodno potrebna tudi radikalna revizija vseh upokojencev, ker je splošno znano, da se mnogim izplačujejo pokojnine, ki do njih po zakonu nimajo pravice. Ti penzionisti so takozv. politični upokojenci, ki jih bo treba radi razbremenitve državnega proračuna eliminirati. Nad vse je razveseljivo prebujenje stanovske zavesti slovenskih drž. upokojencev, ki se odraža v ustvaritvi enotne velike organizacije. Naloga organizacije še davno ne bo izvršena, vsled česar bo moral novi odbor z vso požrtvovalnostjo nadaljevati tako srečno započeto delo. Izvajanja predsednika g. Lillega so vzeli zborovalci z navdušenim odobravanjem na znanje.

Kot nadaljnja točka dnevnega reda so se obravnavala nova pravila, ki jih je prečital tajnik g. Spende od člena do člena.

Pri tej točki se je vnela živahna debata, ki so se je udeležili gg. Stare iz Kamnika, šolski nadzornik v pok. Franc Skulj in tajnik Društva drž. upokojencev in upokojenk za Slovenijo s sedežem v Mariboru nadučitelj v pok. g. Kopic. Organizacija se bo odslej dalje imenovala »Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani«.

Člen 15. novih pravil, ki določa sestavo glavnega odbora se je nebstveno izpremenil s tem, da obstoji glavni odbor iz predsednika, I. in II. podpredsednika ter 10 (namesto 9) odbornikov.

Občni zbor je ustregel mariborskim upokojencem in črtal v čl. 16. odstavek, ki določa nalogo društvenega glavnega odbora in ki se glasi: »Društvenemu glavnemu od-

boru je tudi pridržana pravica razpusta krajevnih skupin (podružnic) ali odstavljanja posameznih članov njihovih vodstev.«

Prav tako se je iz člena 18., ki predvideva ustanavljanje krajevnih skupin črtala določba, po kateri bi smel glavni odbor radi kršenja pravil ali če bi padlo število članov pod 50, odrediti razpust krajevne skupine.

Člen 19., ki govori o sestavi širšega odbora, je dobil novo stilizacijo, po kateri pošlje vsaka krajevna skupina v širši odbor po enega predstavnika za vsakih začetih 300 članov.

Člen 20., ki predvideva sestavo razsodišča, je občni zbor prestiliziral tako, da minimira v primerih društvenega spora vsaka stranka v razsodišče tekem enega meseca po dva (namesto po enega) člana, ki izvolita petega kot predsednika.

Občni zbor je končno sklenil, da si smejo podružnice za kritje svojih izdatkov pridržati 15% plačane članarine, ki so jo glavnemu odboru prispevali člani dotične podružnice.

V novi odbor so bili soglasno izvoljeni sledeči gospodje: predsednik Lilleg Maks, višji davčni upravitelj v pok., I. podpredsednik Vedernjak Franc, dvorni svetnik v pok., II. podpredsednik Vidmar Ivan, poštni urad. ravnatelj v pok. Za odbornike so bili izvoljeni gg.: Colarič Martin, major v pok., Stritar Josip, šolski upravitelj v pok., Debelak Rihard, višji davčni upravitelj v pok., Simčič Anton, revizor državne trošarine v pok., Janežič Alojzija, vdova sodnega oficijala, Arko Franc, inspektor finančne kontrole v pok., Spende Anton, ravnatelj zemljiške knjige v pok., Stegnar Viktor, sodni oficijal v pok., Kmet Franc, orožniški gažist v pok. in Minkuš Anton, policijski okolišni nadzornik v pok. Namestniki so gg. Perko Lovro, šolski upravitelj v pok., Simčič Franjo, pis. ravnatelj v pok., Sirnik Franc, višji pis. oficijal v pok., Stiene Ivan, davčni oficijal v pok., Robida Hedvika, vdova sodnega oficijala in Dovgan Josip, okrožni orožniški stražmojster v pok. Pregledovanje računov je občni zbor poveril gg.: Wrinskelu Matiji, davčnemu oficijalu v pok. in Franku Karlu, višjemu sodnemu oficijalu v pok.

Občni zbor je določil mesečno članarino za vsakega člana po 3 Din mesečno.

Po čl. 3. pravil vzdržuje organizacija redni stik z Zvezo drž. nameščenecv za Slovenijo v Ljubljani s tem, da je pri njej včlanjena z vsemi svojimi člani, potom Zveze pa z Glavnim savezom drž. uradnikov in ostalih drž. uslužbencev v Beogradu.

Z apelom naj bi vsak organizirani drž. upokojenec uveljavil vse svoje moralne sile v prosep nove močne organizacije drž. upokojencev v dravski banovini, je predsednik g. Lilleg ob splošnem pritrdjevanju zaključil nad vse dobro uspeli občni zbor.

Dolgo zaželjena močna organizacija drž. upokojencev v dravski banovini je torej s tem izrednim občnim zborom ustvarjena. Zveza samo želi, da bi se te organizacije oklenil zadnji še neorganizirani upokojenec. Novoizvoljenemu predsedniku gosp. Maksu Lillegu, ki je 8. t. m. prevzel novo odgovorno mesto, želimo najlepših uspehov, organizaciji pa k izvolitvi izkušene, agilnega borca za moralne in materialne koristi upokojenih drž. nameščenecv najtopleje čestitamo.

—š

našega poročila je razvidno, da stanarine državnih uslužbencev znašajo povprečno na leto toliko, kolikor morajo za stanovanje plačevati mesečno, in da je popolnoma izključena možnost, da bi s svojimi rednimi dohodki mogli zmagovati današnje stanovanjske najemnine.

Tako jim torej ne preostane nič drugega, nego da se ali odrečejo običajnim stanovanjem v hišah v mestu, in se preselijo v barake na periferijo mesta, ali da delajo dolgoce, ali pa da

Kod radiooddajna postaja imamo interes na tem,

da ste s svojim radijem stalno zadovoljni. Zato boste dobili v našem prodajnem paviljonu na Miklošičevi cesti (poleg Uniona) najbolj zanesljivo tak aparat, ki Vas bo zadovoljil.

Naša velikanska zaloga Vam omogoči izbiro. Prodajamo tudi na obroke.

RADIO Ljubljana

Miklošičeva cesta 5. Telefon 3190.

Dr. Mil. R. Djordjevič:

Etična stran zadrugarstva.

V razmerah in odnošajih vsakdanjega življenja se običajno smisel za drugarstvo ne umeva po njegovi važnosti in namenu. Po večini mislijo ljudje, da je to gibanje, ki — dasi je v nekaterih deželah doseglo velike materialne uspehe — sloni vendarle na skromnih in ozkih idejnih ali ideoloških temeljih. Mogel bi navesti celo literaturo o zmotah, ki postoje v tem pogledu in ki so doslej v raznih deželah in ob raznih prilikah našle izraza. Razume se seveda, da tudi naša država ni mogla v tem pogledu zaostati za drugimi. Mogoče celo, da je pri nas teh zmot še več nego drugod, to pa zato, ker smo sploh-siromašni, kar se tiče gospodarske literature. Poglavitna misel vseh teh zmot je v glavnem in na kratko povedano v tem, ker ljudje mislijo, da je ves smisel zadrugarstva in njegov skrajni in edini cilj ta, da svojim pripadnikom proži možnost, da se oskrbe z nekaterimi življenjskimi potrebščinami po ceni, ki je za nekaj dinarjev ali par nižja, nego v privatnih trgovinah. Od tod izvirajo, in to še posebno v vrstah nas drž. nameščenecv, pogosti ugovori in očitki zadrugarstva, češ da ne vrši svoje naloge, ker »ni v zadrugi nič ceneje nego pri privatnem trgovcu«.

Te zablude in taki očitki izvirajo v glavnem iz nerazumevanja idejnega temelja zadrugarstva samega, kot socialnega gibanja. Na tem temelju je bil v sodobni gospodarski literaturi izgrajen cel sistem, ki v znanosti, na vseučiliških stolicah in med publicisti pridobiva vsak dan več znamenitih zagovornikov. Ta idejni temelj zadrugarstva bi se mogel v nekaj besedah razložiti tako: težnja za gospodarsko osamosvojitvijo svojih pristašev s tem, da se izloči dobiček, katerega danes uživajo posredovalci v trgovini, prav tako pa tudi v vseh drugih vrstah gospodarskega življenja. Sistem pa, ki je zgrajen na tem temelju je znan pod imenom **zadrugne doktrine**, ki je v zgodovini gospodarskih doktrin dokončno zavzela svoje mesto poleg ostalih, doslej poznanih doktrin reformistične smeri. Pred ostalimi, do danes znanimi smermi v razvoju politično-ekonomske ideje ima zadrugna doktrina to prednost, da se opira na drugi idejni steber, ki se takisto v moderni sociologiji vsak dan bolj blesti — t. j. **solidarizem**, o katerem bomo spregovorili v posebnem članku. Po tem pa v tem, kar naša zadrugna doktrina vsebuje povsem zmeren in trezen odnošaj napram privatni lastnini, katera je kakor znano, osnovna os, okoli katere se v družabnih pokreth in smereh giblje skoro vse. Zadrugar-

stvo ne nasprotuje obstanku zasebne lastnine. Bori se za razširjenje le-te na vse člane človeške družbe. Zadrugarstvo ni nasprotnik kapitala. Je za njegovo podreditev in podjarmljenje v korist gospodarskemu napredku. Kapital po zadrugarskih naukih ne sme biti gospodar, temveč služabnik. Ne sme biti cilj sam zase, temveč sredstvo za ostvarjenje občega blagostanja. Po teh načelih se zadrugarstvo bistveno razlikuje od ostalih socialnih gibanj, ki takisto streme za ekonomsko osamosvojitvijo svojih privržencev, toda z drugimi sredstvi: z uničenjem ali samo z zožitvijo zasebne lastnine.

K omenjenima dvema temeljnima značilnostima zadrugarstva kot socialnega gibanja, bi dodali še tretjo. Pri zadrugarstvu je v njegovi ideologiji močno naglašena **etična stran**, po kateri se morda še najbolj razlikuje od drugih gibanj. Če pravim etično, je treba napol razumeti tudi **mistično stran**. Ta etično-mistična stran zadrugarstva se izraža v dobro znani maksimi: **eden za vse**. Združevanje zaradi dosege skupnih kolektivnih ciljev je zares eden temeljev, po katerih je zadrugarstvo v vsakdanjem življenju najbolj znano.

Moglo bi se celo trditi, da je doslej zadrugarstvo v svojem zgodovinskem razvoju prav zato največ uspeha, ker se je vselej naslanjalo na to etično-mistično stran svojega programa in svojega nauka.

Znana stvar je, da Reiffeisenovo gibanje za ustanavljanje zadrug temelji v težnji, da zbere poštene in zmožne kmete, ki združeni v gospodarski skupnosti, postanejo sposobni da delajo in širijo dobro. Z isto miselnostjo je na Francoskem osnoval svoje prve zadrug Durand. V prvi vrsti je iskal poštene in dobre ljudi, pripravljene na žrtve za splošno blaginjo. V tej miselnosti je bil, to se razume, v veliki meri zastopan tudi verski moment. Vse gibanje krščanskih socialistov v teku prošlega stoletja je temeljilo na težnji, da se z zadrugami vzdrži in širi naravnost, ljubezen do bližnjega, vzajemno in trajno sodelovanje za obči dobrobit. Znano je, da je to gibanje na zadrugarskem polju v mnogih evropskih

ZIMSKE SUKNJE

najceneje

I. MAČEK
LJUBLJANA, Alekandrova 12.

Povišanje stanarine — najnujnejša potreba.

Ker so že v naprej videli, da postaja zakonsko varstvo najemnikov s časom vedno manjše in ožje, dokler sploh ne bo povsem ukinjeno, so organizacije državnih uslužbencev opozarjale pristojne činitelje, da je povišanje stanarin edini način, kako bi bilo mogoče rešiti državne uslužbenke pred finančnim polomom, ki jim preti od neupravičeno visokih in po večini povsem pretiranih stanovanjskih cen. Hišni lastniki so neprestanu in trdo vrtno zahtevali in zahtevajo to še danes, ko je že varstvo najemnikov skoro popolnoma prenehalo, da se jim prepusti popolna svoboda v razpolaganju z njihovimi stanovanjskimi objekti, in da se v tem pogledu uvedla vijo spet določbe občega državlanskega zakonika, to je, da se spet uvede stanje, kakršno je bilo pred vojno. To je popolnoma razumljivo in bi tem zahtevam nihče ne mogel ugovarjati, če bi bilo povpraševanje po stanovanjih

vsaj približno izenačeno s ponudbo prostih stanovanj. Med tem pa, če se upošteva, da je še vedno premalo stanovanj na razpolago — vsaj v večjih mestih — za potrebo prebivalstva, in da gospodarsko najslabši družabni sloj, to so državni uslužbenci, nima dovolj finančnih sredstev, da bi plačeval take najemnine za stanovanje, kakršne danes hišni lastniki zahtevajo, je jasno, da je treba vse storiti, da bi se ti ekonomsko najslabši državljani obvarovali od popolnega gospodarskega propada, ki jim resno grozi zaradi vseobče stanovanjske krize.

Mi smo že na kratko orisali gmotni položaj državnih uslužbencev po omejitvah zakonitega varstva najemnikov. Naglasili smo, da državnemu uslužbencu, čim pokrije tiste življenjske potrebščine, brez katerih si ne moremo misliti normalnega in zdravega človeka, ne ostane skoro nič več za plačanje stanovanjske najemnine. Iz

državah doseglo znatne uspehe. V gibanju poljedelskih kooperativ v Rusiji pred vojno je bil takisto posebno vidno naglašen ta etično-mistični moment.

Tudi v Srbiji so pred vojno poljedelske zadruge v prvi vrsti zbirale dobre ljudi, poštene kmete. Mih. Avramović v svoji knjigi »Trideset let z družnega dela« piše nekje: »V zadrukah je bilo vse, kar je bilo zares najboljšega, najsposobnejšega, najbolj poštenega med našimi kmečkimi gospodarji«.

Namen zadrugne delavnosti je v istini visoko moralen. Namesto barske borbe za sebične osebne interese, delati za skupnost, za skupni interes — kaj od tega je lepše in vzvišenejše?

Razumljivo je seveda, da se more doseči tak cilj edinole, če je delo, če so sredstva in metode ljudi, ki delujejo v zadrugnih edinicah od najvišjih do najnižjih, vedno navdahnjene s temi ideali. V zadrugarstvu ne more biti uspeha, če prevladajo sebične težnje poedincev. Ne le, da ne more biti ni-

kakega uspeha, temveč je pri takih okoliščinah propad neizbežen.

Tudi naše zadrugarstvo drž. nameščencev nam v tem pogledu nudi dragocene primere. Kakor v vsakem drugem organizmu združenih poedincev, so tudi pri nas dobre in slabe zadruge. Zakaj so nekatere dobre, druge pa slabe, za to postoje različni razlogi. Prej daleč bi nas privedlo, če bi hoteli vse te razloge natančneje preiskovati. Je pa eden, ki se nam zdi da prevladuje nad vsemi in ki ga zato moramo posebej naglasiti. To je **delo ljudi**, katerim je uprava zadruga poverjena. Povsod, kjer je bilo to delo nesebično, požrtvovalno in prežeto prepričanja, da se opravlja dober in pošten posel, tam uspeh ni izostal. Narobe so se pa tam, kjer so prevladovalle druge težnje, neizbežno pojavile izgube, pogosto je pa prišlo celo do propada zadruga.

Zato je treba, da se pač izvolijo v uprave zadrug ljudje, ki so po svojih osebnih nagnjenjih, a še posebej po svojem etičnem in altruističnem razumevanju v stanju, da izpolnjujejo visoke naloge in cilje zadrugarstva.

(Iz »Zadrugarstva«, št. 2., I. let.).

Zadrugna prenočišča za drž. uslužbence v Beogradu.

Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Ljubljani sporoča:

Zveza nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev v Beogradu je rezervirala in opremila v svojem domu v Poenkarevi ulici št. 21 osem sob z 20 posteljami za zadrugna prenočišča. Po sporočilu Zveze veljajo za uporabo prenočišča do nadaljnjega sledeče določbe:

Za prenočišče je plačati dnevno 20 Din (dvajset dinarjev) vnaprej proti pobotnici. Kurjava, razsvetljava, kopel in osebna uporaba lifta je brezplačna. Ker so prenočišča omejena samo na malo število postelj in ker so določena samo za potujoče zadrugarje, sme prenočevati posamezni zadrugar samo tri noči. Izjeme dovoli uprava doma le tedaj, ako ne zahteva drug zadrugar stanovanja.

V prenočišču sme prenočevati samo član zadruga, ki je članica Zveze. Da se prepreči v tem oziru zlorabe in nepravilnosti, mora vsakdo, ki želi prenočevati v zadrugnem prenočišču, izročiti upravi prenočišča legitimacijo (pismo, potrdilo, izjavo), da je član zadruga izven Beograda, Zemuna ali Pančeva. Legitimacijo napravi načelnicu ona zadruga za nabavo potrebsčin, čije član je. To legitimacijo obdrži uprava prenočišča v svoje kritje, za pravilnost legitimacije pa jamči in odgovarja zadruga. Brez omenjene le-

gitimacije zadruga ne sme in ne more biti nihče sprejet v prenočišče.

V Zvezinem domu posluje tudi uradniška menza, kjer dobi lahko vsak zadrugar, ki prenočuje v zadrugnem prenočišču hrano, in sicer kosilo za 9 Din, večerjo pa za 8 Din. — Točnejša pojasnila v tem oziru daje sobar v prenočišču.

Obiski v prenočišču so dovoljeni samo do sedme ure zvečer. Vsako razgrajanje, petje, prepir in vse, kar bi moglo povzročiti nemir, je prepovedano. Za snajenje obutve je plačati sobarju dva dinarja. Eventualne pritožbe je vpisati v pritožno knjigo. Zadrugarji se naprošajo, da ne zahtevajo od službenega osebja nikakih posebnih uslug, ker se to osebje ne sme odstranjevati iz prostorov prenočišča. Napitnine osebju so prepovedane. Vsak zadrugar mora izpolniti prijavno listino po policijskih predpisih in kontrolnik lastnoročno podpisati. Za vsako poškodovanje opreme in inventarja je plačati odškodnino. V prenočišču se sprejemajo zadrugarji po vrsti prihoda in prijave in to samo v onem številu, kolikor je postelj na razpolago. Uprava doma ima pravico prepovedati vsakomur nadaljnje bivanje v prenočišču, ne da bi ji bilo treba navesti razloge.

Jules Lemaitre:

Jezušček in framon.

Božična povest.

Gospod Durand, trgovec z modrim blagom, je bil v svojem mestecu splošno priljubljen in obče spoštovan meščan. Imel je dobro ženo in dvoje pridnih otročičkov: Lilico in Pepčka.

Bil je občinski svetovalec, in ker je na skrivnem upal, da ga izvolijo tudi v okrožni odbor, je vstopil v prostozidarsko ložo. Toda radi svojih odjemalk je to prikrival pred svetom.

Prav res, bil je velik sovražnik praznoverja. Toda z veliko skrbjo je čuval mir na svojem domu: zato je dopuščal ženi, da je hodila v cerkev in jej prepustil vzgojo obeh malčkov, do njihovega prvega sv. obhajila.

»Kadar bošta dovolj stara,« je govoril, »ju bom vzgajal jaz sam in to čisto po znanstvenih načelih.«

—o—

Bil je dan pred Božičem. Kot vsa druga leta, sta Lilica in Pepček napravila v svoji sobi na marmornati plošči predalnik prav lepe jaslice. Položila sta tam Jezuška iz voska in kraj njega Devico in Jožefa, telička, vola in več pastirčkov, v lončke sta dela rože in zraven celo dvoje rdečih svečk.

Gospod Durand je bil v prodajalni, gospa Durandova se je pa odpravljala po opravkih.

»Oh, mamica« je mlo prosila Lilica, »daj mi trakcev in pisanih cunjic,

da bodo jaslice še lepše, in da še bolje oblečem pastirčke!«

»Vse to dobiš,« je rekla gospa Durandova, »prav na dnu v omari na desno. Pa nikar vsega perila ne razmeči, in le pridna bodita oba!«

Lilica je res našla tam vse, kakor je mati povedala, celo zalogo travkov in ostankov od blaga, ki pa se jej niso zdeli nič kaj prida. Zato je brskala še naprej in na vse zadnje je izvlekla izza kupa platna dvoje nenavadnih in dragocenih stvari, da je kar zakričala od samega začudenja.

Bila je to ovratnica in nekakšen predpasniček iz modre svile, na katerih obeh so bile vezene z zlato nitjo razne podobe, kakor oko v trikotniku, grški tempelj s stebrovjem, kače, vejice, akacije in mrtvaške glave nad prekrizanimi golenicami. Na vsak način je bil gospod Durand zelo visok dostojanstvenik lože. Vitez bronaste kače celo? Kdo ve?

»Lepo,« je dejal Pepček.

»Tole je pa zelo podobno duhovniškemu oblačilu,« je zelo resno dejala Lilica.

Jezuška je položila na svileni predpasniček, in ker je bila ovratnica predolga, jo je s škarjami prestrigla na dvoje. Z vsakim koncem je ogrnila kakor s štol Devico in sv. Jožefa, volu in osličku ter pastirčkom je pa čisto enostavno zavezala trakce okoli vratu. Nato je z največjim zadovoljstvom ogledovala svoje delo.

Med 7 prednostmi ena :

Nič več se ne jezite, da je milo izsušeno in zaprašeno, obenem pa imate jamstvo, da za svoj dober denar dobite res

Ko se je gospa Durandova vrnila, je dejala Lilica: »Oh, mama, le poglej, kaj sva našla v omari!«

Gospa Durandova je spoznala moževe prostozidarske znake, se nasmehnila, se zamislila za hip, in dejala otrokoma:

»To je res prekrasno, pa prav za res... še nikoli nista imela tako lepih jaslic... ampak predvsem ljuba moja, nocoj o tem ne smeta nič povedati očki... prihranite mu to presenečenje za jutri zjutraj.«

—o—

Po večerji je gospod Durand stopil k ženi: »Ljuba moja, zmenjen sem v Trgovski kavarni... saj veš, s to variši... važna zadeva.«

»Tvoje kvarte, kajneda?«

Gospod Durand je samo zmignil z rameni.

V resnici je pa imel ta večer v loži slavnostni sestanek.

Nov brat bi moral prestati izkušnjo in vsi »mojstri« bodo prisotni, in sicer v slavnostnih oblačilih. Gospodu Durandu je bilo mnogo do tega, da ga ne bi pri tako lepi slavnosti pogrešali.

Šel je v svojo sobo, odprl omaro in dolgo iskal... Ves razburjen je prebrskal vse predale po hiši, veliko omaro v prednji sobi, malo knjižnico v salonu in še celo vse police po qmari v jedilnici. Toda kakor po neki volji z viška ni niti pomislil, da bi stopil v otroško sobo.

»Kaj pa iščeš?« je vprašala gospa Durandova z milim glasom.

»To ti ni prav nič mar« jej je za brusil gospod Durand.

Prišel je iznova iskati. Iskal je to pot mirno in preudarno, toda uspeh je bil prav isti. Nato je postal razburjen, razsajal je po omarah kakor divjak, razdril bele kupe lepo dišečega perila in jih razmetaval kar s pestmi.

Toda postajalo je že kasno in otroka so že spravili v posteljo. Gospa Durandova je vezla pri svetilki in se prav angelski smehljala.

»Torej« je vprašal gospod Durand, »Ti prav nič ne veš, kam bi bilo prešlo?«

»Kaj pa, ljubi moj?«

»Nič, to so moje reči.«

»Saj dobro veš, ljubi moj, da se jih jaz še ne dotaknem ne.«

Gospod Durand, ki je že čisto obupal, je na vse zadnje godrnjaje legel v posteljo.

—o—

Drugo jutro, na božični dan, je gospod Durand, ki je imel opravilo, stopil v otroško sobo.

Pred predalnikom, kjer so se sredi obeh prižganih svečk bleščale jaslice, sta klečala Lilica in Pepček. Imela sta ročici sklenjeni in gospa Durandova ji ma je pomagala moliti jutranjo molitvico: »Moj Bog,.... daj zdravja.... očku, mamici...«

Toda te prisrčne želje, katere so nerodno izgovarjale nedolžne otroške ustnice, so prav malo genile viteza Bronaste kače. Na prvi pogled je spoznal pod Jezuškom iz voska in na ra-

Iv. Lavter:

Državni upokojenci in železniške legitimacije.

V naši državi imajo državni upokojenci od leta 1925. pravico do treh železniških voženj na leto s 50% popustom vozne tarife, dočim uživa aktivno državno uradništvo to ugodnost v neomejenem obsegu.

V ostalih nasledstvenih državah je stvar drugačna. V Avstriji in Češkoslovaški imajo n. pr. aktivni in upokojeni drž. uradniki enako pravico do neomejenega števila železniških voženj. Tudi pri nas se je preje tako postopalo.

Po našem mnenju namreč ni uvideti razloga, zakaj bi se ta ugodnost uradniku, ki je svoja leta državi odslužil in stopil v zaslužni pokoj, enkrat odvzela. Saj gre vendar za takozvani »jus quaesitum«, za »pridobljeno pravico«.

Morebitni ugovor, da so dohodki železnice slabi, pač ne more biti merodajen. Uverjeni smo, da bi železnica z razširjenjem pravice do neomejene polovične vožnje tudi na upokojence, na dohodkih ne le ničesar ne izgubila, marveč imela od tega celo dobiček. Kajti danes si državni upokojenec brez dvoma stokrat premisli, preden se poda na potovanje po železnici, ker mora po eni strani vendar računati z nezadostnimi pokojninskimi prejemki, na drugi strani pa nehoti gledati na to, da treh dovoljenih polovičnih voženj prehitro ne izrabi. Pri vsem tem se prav lahko zgodi, da ob takšnem »štedenju« poteče leto in da je ena ali druga teh treh voženj ostala sploh neporabljena.

Če pa bo upokojenec a priori vedel, da bo plačal v vsakem primeru le polovico, tedaj se bo veliko hitreje za vožnjo odločil in železnici bo na večjem številu voženj ter potnikov vrnil

no vse ono, kar je morda navidezno izgubila s popustom tarife.

Naši državni upokojenci si prizadevajo že leta in leta, da bi si pridobili svojo prejšnjo pravico do neomejenih železniških legitimacij zopet nazaj, in naša javnost je spremljala te njih napore vedno z odobravanjem in simpatijami. Vendar so ostali vsi tozadrevni koraki pri naših prejšnjih vladah, ki niso imele volje in časa, baviti se s takšnimi »malenkostmi«, zaman. Sedaj, ko nimamo več strankarske vlade, se morda vendar moremo nadejati, da bo drž. upokojencem vrnjena nekdanja ugodnost.

Baš sedaj bi bila najprimernejša prilika, da se prošnjam državnih upokojencev za priznanje neomejenega števila železniških voženj za polovično ceno ugodi. Veljavnost dosedanjih legitimacij poteče namreč z 31. dec. t. l. in se bodo upokojencem, počenši s 1. januarjem 1930. izdale nove. Upajmo, da jim vlada nakloni s to ugodnostjo božično darilo, ki ga bodo zelo veselili.

Pri tej priliki bi povedali še nekaj. Od ugodnosti polovične vožnje so izključeni naši — »magistratovci«, t. j. nameščenci mest z lastnim statutom, in sicer Ljubljane, Maribora, Celja in Ptuja.

Ne uvidimo razloga, zakaj ti nastavljeni ne bi participirali na pravici ali ugodnosti polovične vožnje. Saj vendar izvršujejo poleg navadnih občinskih poslov v prenešenem delokrogu tudi državne posle. Če imajo učitelji in učiteljice ter celo — duhovni in gledališki nastavljeni, o katerih dveh poslednjih kategorijah pač nihče ne bo trdil, da vrše državne posle, to ugodnost bi jo morali »magistratovci« imeti še z večjo upravičenostjo.

Uradniške božičnice.

Lansko leto so prejeli nameščenci mestne občine v Gradcu za Božič 25% mesečne plače, a letos se jim je priznala takozvana trinajsta plača.

Državno uradništvo v sosedni avstrijski republiki, sicer še ni v posesti trinajste plače, vendar pa nima več daleč do nje. Za letošnji Božič se jim izplača že 30% mesečnih prejemkov.

Najbolje pa so odrezali nastavljeni dunajske mestne občine, katerim je bila pravkar priznana, ne more da trinajsta plača, ki jo že davno imajo, — marveč štirinajsta!

Kaj to pomeni, razvidimo iz primera, da je prejel pri nas uradnik v činu dvornega svetnika za 1. julij in 1. december nekako po 4000 dinarjev plače, ljudskošolska učiteljica na Dujanju pa po 9000 dinarjev!

Konstatirati moramo pač, da se naša nova kraljevska vlada intenzivno bavi z uradničkim vprašanjem. Z novimi zakoni o reorganizaciji politične, finančne službe itd., ki odredajo posebne službene doklade, je bilo gmočno stanje našega uradništva omenjenih strok brez dvoma izdatno izboljšano. Toda, kaj naj porečemo k prejemkom uradništva naše mestne občine ljubljanske? Le-ti so ostali že več let neizpremenjeni. Tudi običajna božičnica je že par let izostala. Nasprotno, s tem, da občina ne plačuje več davka za svoje nastavljence, so ti v svojih prejemkih celo prikrajšani.

Menimo, da za letošnji Božič ljubljanska občina ne bo smela in mogla stati ob strani.

menih Marije in Jožefa odličja, ki so ga navdajala s takim ponosom. Na mah je ves prebledel in zakričal:

»To je pa res že od sile!
Nato se je obrnil k ženi:
»Ti si jim dala to... to...«
»Kaj pa, dragi moj?«
»No torej, te stvari?«
»Ne, nikakor ne, dragi, Lilica jih je sam iztaknila v omari.«
»Ti si jej pa dovolila, kajne?«
»Mi ni bilo treba nič dovoliti, moj dragi, bila sem z doma tedaj.«
»Ampak, ti bi jih jima bila morala pobrati.«

»Nisem se upala, dragi moj, otroka sta tako srečna!
»To je pa res že od sile,« je ponovil gospod Durand.
»Kaj pa vendar, atek?« je vprašala Lilica.
»Razloži jima, dragi moj, je dejala gospa Durandova z glasom, ki je postajal vedno slajši.

Toda gospodu Durandu se ni zdelo vredno, da bi dal odgovor.
»Jima pa jaz razložim,« je povzela gospa Durandova.

»Le poslušaj Lili. Večkrat si me vprašala, zakaj tvoj očka ne hodi v cerkev... No, dobro! To je zato, ker gre v svojo... v cerkev moških... In tam nadene vse to lepo okrasje.«

»To si ti vse izmišljuješ,« jo je prekinil gospod Durand.

»Kaj pa naj jej rečem?... Sicer pa, dragi moj, često si mi zatrjeval, da so vse vere enako dobre... Tega sicer

jaz ne verjamem docela, ampak ko si že dejal tako... no prav! Ti imaš pač svojo, mi imamo pa našo vero...«

»Oprost, jaz nimam nobene.«
»Si prepričan o tem?«
»In sploh... dosti je teh nepotrebnih besed, mar ne?« je zaključil gospod Durand. In z naglo kretnjo je hotel pograbit predpasniček in ovrtnico, ki sta bili v okras jaslicam.

»Oh atek,« je dejala Lilica, »pusti nam te lepe reči!«

Napravila je šobico, kateri se ni bilo mogoče ustavljati, in se oklenila kolen gospoda Duranda.

»Ne! ne, in ne!... Mama ti popušča vse preveč, da uganjaš svoje muhe. Ampak to pot, kar je res, je pa res, to presega vse meje!«

Zdelo se je, da je silno jezen. Lilica se je spustila v jok in Pepček takoj za njo.

Gospod Durand, ki je bil dober frامason, pa slaboten družinski oče, ni mogel prenesti tega pogleda, in začel tolažiti otroka.

Toda naenkrat ga je prevzel strah in dejal je ženi:

»Pa da vsaj Lili ne pokaže jaslic svojim prijateljicam in da ne bo pripovedovala o njih?... Saj razumeš. Če bi se ta stvar zvedela, bi mi to gotovo zelo škodovalo.«

»Nič se ne boj, Lili ne bo ničesar povedala.«

»Oh, seveda ne atek.«
»No, tedaj...«

»Oh, očka, ti si pa res priden« je

Vestnik.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE želita vsem cenjenim sotrudnikom, naročnikom, bralcem in prijateljem »Našega Glasu«

uredništvo in uprava.

Uradne ure pri deželni in okrajnem sodišču v Ljubljani. Počenši s 15. decembrom 1929 se uvajajo pri deželni in okrajnem sodišču v Ljubljani naslednje uradne ure: ob vseh delavnikih izvzema sobote od 8. do 12½. in od 15½. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Ob nedeljah in praznikih delajo samo dežurni uradniki od 9. do 11. ure. Vložišče obeh sodišč je odprto: ob delavnikih izvzema soboto od 8. do 12. in od 16. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure.

Tajništvo Zveze posluje za stranke v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6/I. vsak delavnik (razen sobot in dni pred prazniki) od 18. do 20. ure. — Telefon Zveze ima številko 3473.

Prvo nabiralno polo smo prejeli vrnjeno od g. Ivana Bračiča iz Tržiča s šestimi novimi naročniki. Zahvaljujemo se tovarišu g. Bračiču najiskreje, vse ostale gospode tovariše, ki so prejeli nabiralne pole pa ponovno vljudno prosimo, da agitirajo z njimi za list od moža do moža. Pri malo dobri volji in trudu se da doseči lep uspeh. Dokaz gosp. Bračič. Razposlali smo 200 nabiralnih pol, če se potruji vsak tako, kakor imenovani gospod, dobimo 1200 novih naročnikov. — Potrebno je to in možno tudi! Prosimo torej! Uprava.

Zakon o organizaciji finančne uprave. »Službene Novine« so objavile zakon o organizaciji finančne uprave, ki ureja službo pri finančnem ministrstvu ter podrejenih oblastvih in pa uradih. Zakon določa posebne službene doklade za uradnike I. kategorije analogno kot za politično in profesorsko stroko, poleg tega pa priznava primerne doklade tudi uradnikom II. kategorije (1.—3. skupina). Podrobnosti zakona smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko.

Naročnina našega glasila je tako neverjetno nizka, da ne more biti izgovor in bi se vsak državni nameščenec moral naročiti na »Naš Glas«. Letna naročnina znaša komaj 40 dinarjev, to je 3-33 Din na mesec. To neznatno vsoto pač premore vsak državni uslužbenec za 36 števil na leto, ki vsebujejo mnogo tehtnega in za vsakogar važnega strokovnega gradiva. Čim več naročnikov bo list imel, toliko boljši in popolnejši bo. Zato je treba, da pomaga vsak pri propagand-

ni akciji za razširjenje in ojačenje »Našega Glasu«.

Legitimacije SPD. Legitimacije SPD upravičujejo za prestop avstrijske državne meje v določenem pasu, ako imajo oblastveno potrdilo, za kar je tiskovina legitimacij že pripravljena. Ta oblastvena potrdila so se deloma izdajala takse prosto kot oblastvene izkaznice. Ker pa praksa ni bila enotna, je politično oblastvo vprašalo v Beograd. Ministrstvo za finance je sedaj odločilo, da so ta oblastvena potrdila v legitimacijah SPD zavezana kolku 10 dinarjev po tarifni postavki 43. taksne tarife. — Dr. V.

Dvanajsti letnik »Našega Glasu«. Prihodnja številka, ki izide za novo leto, bo prva prihodnjega letnika, dvanajstega po številu. Uredništvo in uprava bosta tudi v bodoče storila vse, kar je v njuni moči, da se list ohrani na sedanji višini in da se po možnosti še izboljša in v vseh smereh poglobi ter izpopolni. Potrebna je pa dejanska moralna in gmočna pomoč. Zato vabimo vse zavedne tovariše, ki so že naročeni na »Naš Glas«, da mu ohranijo zvestobo še vnaprej. Druge, naročnike, vabimo, da se pridružijo čimprej kolu zvestih abonentov lista. Vse tovariše pa prosimo, da nudijo listu svojo pomoč, da dopisujejo vanj, ga razširjajo, priporočajo povsod in pomagajo, da čimprej dosežemo naš cilj: da ne bo pri nas nobenega državnega nameščenca, ki ne bi bil naročen na »Naš Glas«.

Pokojsne poštne provizionistov. Osrednje društvo nižjih poštne uslužbencev je poslalo predsedniku ministrskega sveta obširno in vsestranski utemeljeno spomenico, v kateri opozarja na nezadostne pokojsne poštne provizionistov in na to, da jim draginske doklade še vedno niso nakazane, navzlic temu, da je bil v letošnjem in lanskem proračunu v ta namen že odobren kredit. Imenovano društvo je prosilo v tej spomenici, naj se izposluje, da čimprej izide pravilnik o izplačevanju draginskih doklad poštne provizionistom in da se odpravi že odobreni kredit za izplačilo teh doklad.

Podpisovanje uradnih funkcio narjev. Da se odpravi možnost dvomov o avtentičnosti podpisov držav-

JOSIP OLUP, Ljubljana na vogalu — STARI TRG 2.

Trgovina z manufakturnim blagom, velika izbira oblek lastnega izdelka iz sukna in hlačevine čeških, angleških in domačih tovarov. — Velika zaloga klobukov, čepic in raznega perila.

Moje geslo je: Dobro blago — nizke cene.

dejala Lilica, in se vrgla očetu okoli vratu.

»Na vse zadnje,« si je mislil gospod Durand na tihem, »čeprav je moja prizanesljivost povsem izredna, vendar ni čisto nezmiselna... Saj je bil Jezus za svojo dobo zelo zaslužen mislec... sovražil je pismouke in velike duhovne... propovedoval je prav kakor mi svobodo, enakost, bratstvo.«

In tako je gospod Durand nadaljeval, dočim je gospa Durandova, ki se je še vedno smehljala, česala Lilico, a Pepček ki je sedel na tleh, je iz majhnih smrekovih kock gradil nekakšno čudno trdnjavo.

»Očka,« je rekla nenadoma Lili, in ga pogledala skozi svoje kodre, »prepričana sem, da te bo Jezušček blagoslovil.«

—o—

In kot boste videli, se Lili tudi ni zmotila.

Prihodnji dan je bila Trgovska kavarna pred kosilom dosti bolj polna nego druge dni. Vsakdanji gostje so si podajali iz rok v roke fotografijo, ki je morala biti zelo smešna, zakaj vsak, kdor jo je le pogledal, se je še isti hip začel kar tresti od smeha.

»Glej no, pa takle!... Kaj je tudi pri njih?... Ah, tak potuhnjenec!... Pa tale, ki izgleda kakor kak fajmošter!... Kaj ga ne poznaš?... To so pa kljukci!...«

In iz vseh kotov kavarne so prihajali novi radovedneži in preko ra-

men prvih ogledovali zabavno sliko. Samo nekateri gostje so se s skrbimi polnimi obrazi delali, kakor da so vsi zatopljeni v igro ali pa v svoje časopise.

Povem vam kar brez odlašanja, da je ta fotografija predstavljala vse gospode iz lože. Bili so okrašeni s predpasnički in ovratnicami, vihteli pločevinaste meče, vsi čudaški, resni, smešni.

Slika je posnel na predsinočni seji, — kdo ve na kakšen način? — kak šaljivec, ki se je bil skril v shajališču, ali pa kak laži-brat. Tega menda ne bo nikoli nihče docela pojasnil.

Gospod Durand, ki je igral na kvarte za svojo čašico pelinkovca, je z velikim olajšanjem ugotovil, da ga ni v posneti skupini.

Ko se je vrnil domov, se mu je žena vrgla okoli vratu, nato mu je pa pomolila pod nos sliko, ki je vse razkrinkala. Po mestu je namreč že krožilo več komadov te slike.

»Ah, dragi moj,« je dejala, »kakšna sreča, da te ni med njimi!... No, in komu se imaš zahvaliti za njo? Brez jaslic in Jezuščka ne bi bila Lili brskala po omari, ne bi bila našla tvojih obrednih nakov in ti bi bil šel v ložo, da se sestaneš s tovariši... Če se zdaj ves svet ne dela norca iz tebe, se moraš zato zahvaliti samo Jezuščku... Le reci, če se upaš, da ni takole!«

»Ti greš nekoliko predaleč,« je odgovoril gospod Durand. Bil je pa navzlic temu prav zadovoljen. —a.

nih uradnikov na službenih spisih in listinah, je predsednik ministrskega sveta določil, da se morajo odslej uradniki na čistopisih službenih odpravkov podpisovati čitljivo, tako, da bo podpis, oziroma ime podpisanega funkcionarja jasno in vsakomur čitljivo. Posebno velja še ta odredba za vse uradnike, ki vrše blagajniške, ekonomske in slične posle.

Podpora ljubljanske občine za poštni kongres. Za 11. kongres organizacije p. t. t. uslužbencev, ki se je vršil dne 14. in 15. julija letos v Ljubljani, in ki je bil obenem prvi poštarski kongres v Sloveniji, je ljubljanski mestni magistrat dovolil podporo v znesku 5000 Din.

Prejemki čehoslovaških upokojencev. Kot se je svojčas zadržalo v Beogradu odposlancem organizacij upokojenih državnih nameščencev, se bodo pokojnine naših staroupokojencev po vsej verjetnosti uredile po čehoslovaškem vzorcu. V čehoslovaški republiki pa prejemajo staroupokojenci, upokojeni s polnimi službenimi leti sledeče letne pokojnine, preračunjeno v dinarje: uradniki V. činov. razreda 57.334 Din, uradniki VI. činov. razreda 45.227 Din, uradniki VII. čin. razreda 36.047 Din, uradniki IX. čin. razreda 27.220 Din, zvaniki 23.463 Din, služitelji 16.840 Din. — Kakor vidimo, so ti prejemki prav primerni in z njimi čehoslovaški staroupokojenci mnogo lažje izhajajo, posebno še, ker je življenje po čehoslovaškem vobče znatno cenejše, nego je pri nas.

Samoupravna telesa pri državnih licitacijah niso oproščena kavcije. Ljubljanska oblastna poštna uprava je prejela od ministrstva pojasnilo, kako je treba tolmačiti čl. 88. zak. o državnem računovodstvu glede samoupravnih teles (na primer občin), kadar nastopajo kot ponudniki pri licitacijah državnih nabav. Po tem pojasnilu samoupravnih teles pri takih licitacijah ni mogoče smatrati enakim državnim oblastvom in uradom, ki so oproščeni polaganja kavcije. Zato morajo samoupravna telesa kot ponudniki pri državnih nabavah položiti po zakonu predpisano takso.

Brezplačno zdravljenje častnikov. Novi vojaški zakon, o katerem smo že zadnjič poročali, vsebuje važne določbe glede zdravljenja rezervnih častnikov. Vsi rezervni in upokojeni častniki, ki so se udeležili svetovne vojne, imajo pravico do brezplačnega zdravljenja v vojaških bolnicah. Ta pravica pristoji samo njim samim. V državnih kopališčih imajo pa pravico do brezplačnega stanovanja, oni sami in njihove družine.

Bolniško zavarovanje članov OPO. Odbor Oblastne organizacije p. t. t. uslužbencev v Ljubljani proučuje načrt, kako bi se ustanovil bolniški sklad, iz katerega bi se plačevali stroški za zdravljenje in zdravlila obolelim članom organizacije. Ta namen proučuje socialni odsek imenovane Oblastne organizacije slične ustanove pri drugih organizacijah. Z uresničenjem tega načrta bo za osebe poštne stroke storjena velika blagodat.

Vloge na Agrarno banko so proste taks. Vse vloge in prošnje, ki se vlagajo pri privilegirani Agrarni banki za posojila in v sličnih zadevah, so proste vsakršnih taks in pristojbin.

Vračevanje vplačanih obrokov delnic P. A. B. Uradno se razglša, da se bivšim državnim uslužbencem, ki so že vplačali nekaj obrokov na račun vpisanih delnic Privilegirani agrarni banki in ki ob izstopu, oziroma odpustu iz državne službe ne žele še naprej plačevati obrokov, že plačani obroki ne morejo vrniti, dokler ne izide v tej zadevi posebna odredba finančne ministrstva.

Ugoden nakup perila! Moško perilo, delavsko in finejšo vrste, cefir, popelin, prodaja na drobno pod tovarniško ceno, tovarna perila TRIGLAV, Kolodvorska ulica 8, nasproti hotela Štrukelj.

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 6
priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst manufakturnega blaga. Državni uradniki dobijo blago na obroke samo s predložitvijo uradne legitimacije.

**s patent. odpiračem
davno priznana
krema za čevlje**

V 5 barvah.

**Za čevlje v vseh modnih barvah
bela SCHMOLL PASTA.**

Iz Zveze drž. nameščencev.

Ljubljana in prvi draginjski razred. Nedavno je objavil neki ljubljanski dnevnik, da je podpisana uredba, po kateri se pomakne mesto Ljubljana v prvi draginjski razred. Ker Zveza o tej vesti nima avtentičnega potrdila, se je obrnila na Glavni savez s prošnjo za pojasnilo.

Resolucija glavne skupščine v Skoplju dne 28. in 29. septembra t. l. Ker zveza od Glav. saveza do najnovjšega časa ni prejela nobenih poročil, je zaprosila upravo Glavnega saveza, naj jo obvesti, dali in s kakšnim uspehom je bila predložena resolucija glavne skupščine merodajnim mestom.

»Činovniški Glasnik«. Na razna vprašanja, kaj je s »Činovniškim Glasnikom«, sporočamo vsem organizacijam, da je Zveza prejela zadnje številko 126. — 27. septembra t. l. in da ji poslej ni bila več dostavljena nobena številka. Glavni savez je bil za prošnjo za pojasnilo.

Koortiranje namestnika v Zvezni odbor. S premetitvijo poštne uradnika g. Žnidariča Frana k pošti na Jesenice je postalo v Zvezinem odboru vakantno eno mesto. Zveza je povabila v odbor kot prvega zavezanega namestnika tajnika Društva sodno-pisarniških uradnikov in oficijantov g. Schildenfelda Rudolfa, sodnega kancelista pri okrajnem sodišču v Ljubljani.

Kaj je z razlikami na stanarini za čas od 1. oktobra 1923. do 1. maja 1924.? Glede načelne rešitve tega vprašanja se je Zveza obrnila na Glavni savez s prošnjo, da ji avtoritativno pojasni, ako imajo pravico do te razlike poleg zvaničnikov in služiteljev tudi uradniki. Uredba o izplačilu razlike temeljne in položajne plače namreč stanarin nikjer izrecno ne omenja.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Finančni direktor dr. Josip Povalej — šestdesetletnik.

6. t. m. je obhajal finančni direktor g. dr. Josip Povalej šestdesetletnico svojega rojstva. Jubilant je bil rojen pri Sv. Primožu v bližini št. Jurja ob juž. žel. Po maturi se je posvetil študiju prava na graški univerzi in je po doseženem doktoratu vstopil l. 1897. v službo pri fin. direkciji v Gradcu. Služboval je nato v Mariboru, zopet v Gradcu in ponovno v Mariboru, odkoder je bil premeščen v Bruck ob Muri, od tod pa l. 1910. k fin. direkciji v Ljubljano, kjer je ostal do prevrata. Dr. Povalej se je izkazal ves čas svojega službovanja nad vse vestnega uradnika in koncilijantnega tovariša napram svojim kolegom. Od vseh je bil visoko spoštovan in cenjen. Preden je postal finančni direktor, je bil vodja fin. okr. ravnateljstva v Mariboru, kjer je s svojim velikim strokovnim znanjem mnogo pripomogel k temu, da je fin. okr. ravnateljstvo v Mariboru v ta čas nad vse zamotanih administrativnih razmerah svojo nalogo sijajno izvršilo.

Ko je bila z reorganizacijo finančne službe ukinjena tudi mariborska fin. okr. direkcija, je bilo dr. Povaleju

dne 30. dec. 1928. poverjeno vodstvo finančne direkcije v Ljubljani. Gratulantom se pridružujemo tudi mi in iskreno želimo, da bi bilo g. finančnemu direktorju usojenih še mnogo let plodonosnega in srečnega življenja.

Zahteve avstrijskih zveznih nameščencev.

Konec meseca novembra so se vršili na Dunaju zaupni sestanki organiziranega nameščenstva avstrijske republike. Sprejet je bil sledeči sklep oziroma naslednje stališče napram koncesijam, katere je zvezna vlada dovolila nameščencem: Stroga zima prošlega leta in draginja, katera jej je sledila, sta zaradi splošnega dviganja cen vseh življenjskih potrebščin, pritirali pomanjkanje, ki vlada v uradniških rodbinah že nekaj let, do neznosnosti. Zaradi tega so se zastopniki zveznih uslužbencev obrnili do vlade s prošnjo, da jim nakaže takoj posebno pripomoč zaradi draginje in jim za prihodnje leto zviša prejemke. Koncesije, na katere je vlada pristala, so pa baš tam, kjer je pomanjkanje največje, povsem nezadostne in v načinu naklonitve povsem nesocialne. To ne velja samo za stanarinsko pripomoč, temveč tudi za tako zvano dvoletno napredovalno reformo, ki je pa v resnici temeljna sprememba dosedanjega načina plačevanja zveznega uslužbenstva. Posledice te reforme v glavnem koristijo samo službenim razredom. Zato se je zborovanje organizacijskih zaupnikov odločno zavarovalo ne le zoper to načelno stališče v vprašanju honoriranja zveznih nameščencev, temveč tudi zoper to, da se hoče tako važno in osnovno reformo izvesti brez sodelovanja uradniških zastopnikov. Zato zahtevajo avstrijski zvezni nameščenci: Zvišanje enkratnega draginjskega prispevka do višine enomesečne plače, zvišanje minimalne plače ne le za pragmatične, temveč tudi za pogodbene uslužbence, dalje dejanskim razmeram primerno stopnjevanje in zvišanje najemninske pripomoči, takojšnjo otvoritev pogajanj z zastopniki zveznih nameščencev o spremembi plačilnega sistema, nazvanega »biennialna reforma«, raztegnitev vseh teh plačnih reform tudi na upokojence in čimprejše pragmatiziranje pogodbenih nastavljenecv. Te zahteve so bile sporočene avstrijski vladi. Enake postulate je sporočil tudi odbor petindvajsetorice (»25er Ausschuss«) zvezni vladi.

Mednarodna zveza duševnih delavcev.

Letošnja julijska številka »C. I. T. I.«, uradnega bulletina Mednarodne zveze duševnih delavcev (Confédération Internationale des Travailleurs Intellectuels) objavlja pod zaglavjem »Delavnost nacionalnih združenj duševnih delavcev« tudi poročilo o poslovanju Jugoslovanske zveze. Poročilo se glasi: »Narodni savez umnih radnikov«, ki je bil ustanovljen v decembru 1923., obsega doslej dve sekciji: beograjsko (za Srbijo, Črno goro in Vojvodino) in ljubljansko (za Slovenijo). Načrt narodne zveze duševnih delavcev, da se ustanove še druge sekcije, kakor na primer v Zagrebu za Hrvatsko itd., s čemer bi se zajela vsa država, še ni bil izvršen, vendar pa ni ideja sploh opuščena. Ker veliki svet še ni bil izvoljen, za enkrat obe sekciji provizorno skupno vodita upravo. Beograjska sekcija je obdržala svojega predsednika g. dr. M. Jovanovića, generalnega direktorja državnega računovodstva, ljubljanska pa je izgubila svojega predsednika g. Leonida Pitamica, ki je bil imenovan za poslanika kraljevine Jugoslavije v Washingtonu. Njegovo mesto je zavzel g. Matija Slavić, univerzitetni profesor. Odnosaji med obema sekcijama so bili nekaj časa zaradi prevelikega zaposlenja nekaterih delovnih članov beograjske sekcije prekinjeni. Zato ni mogoče nuditi bolj podrobnih podatkov o le-tej, dočim šteje ljubljanska zdaj 17 združenj duševnih delavcev deloma v državni službi, deloma v svobodnih poklicih. Vse te skupine štejejo približno 3300 članov. Občni zbor ljubljanske sekcije, ki se je vršil 26. februarja 1929. je do-

ločil, da prične jeseni z vrsto predavanj, ki ne bodo zanimale le ene same strokovne skupine, temveč bodo tako rekoč medstrokovna. Uvodoma bo podano poročilo o mednarodni organizaciji duševnih delavcev in njenih uspehih.

Kultura.

Jezik očistite peg... Pametno piše predzadnji »Venec« o kvarjenju jezika. »Od ene strani se brez potrebe uvlači vse več nenarodnih besed, a z druge se širijo slabe skovanke. Dočim n. pr. Nemci danes zamenjavajo celo besede kot: telefon, avtomobil, bioskop, garderoba, restavracija, elektrika, ter pišejo: Fernsprecher, Kraftwagen, Lichtbilder, Reisegepäckbewahrung, Erquickungsraum, Funken — mi tako radi govorimo in pišemo: proporcija, fundamentalno, šulkologica, rizično, diskretno, puter, fajhtovati, bedinška itd. Isto je z izrazi. Vsak čas morete najti v novinah: Od strane ovog udruženja govorio je N. N. (na mesto: v imenu, ali samo od). Nadelje graja med drugim še t. zv. Uršo Plut: »Kad ih se otrgne«, namesto »kad se otrgnu«. Veseli nas ta pojav. Ko bi le našel kaj več pristašev. A. K.

Južno-ameriška knjiga o Jugoslaviji. V paragvajskem mestu Asuncion je pred kratkim izšla na 54 straneh brošura Cosas de allá, kjer nam že znani A. B. Rossani, bivši argentinski konzul v Splitu, svojim rojakom z vso simpatijo prikazuje z raznih vidikov »eno najzanimivejših dežela glede mnogoličnosti značilnih pokrajin«, našo državo, ki latinskim ušesom še vedno zveni kakor Checoeslovaquia. Posebno ga mika Primorje s svojimi krasotami. Kadar ga zanos preobvlada, nadomesti oris z oduševljeno pesmijo. Tako z vneto poveljuje v zvonkih stihih »la perla de Dalmacia, la perla quena Spalato in mortal«, goli Mosor, ki se vleče vzdolž obale nalik nebeški cesti (cual si fuera el camino celestial), potem Solin s pestro zgodovino itd. Za panoramskim pogledom na jugoslovansko preteklost, folkloro, verstvo, narodne umetnine je pisec očrtal tudi slovstvo. Žal, da ni nič omenil slovenskega, ki vendar premore može kot Prešeren, Cankar, Župančič, prevedene delovna skoro na vse svetovne jezike. Vendar moramo biti hvaležni za trud avtorju, ki razen tega stalno piše o naših umetnikih v buenos-aireskem dnevniku La Epoca. Debeljak A.

Praktična darila za Božič

v modni trgovini

Srečko Vrščič nasl.

V. LESJAK, Ljubljana
Šelenburgova ulica 3.

Amerika in Francija. List »Agir« piše: Francija se mora marsičesa naučiti v Ameriki. Spremeniti pa nam ni treba toliko metod dela, kolikor naše mišljenje. Tudi mi smo individualisti. Vendar nas goni češče ljubosumnost nego tekmovanje. Rajši služimo svojemu duhu se užali ob tujem uspehu. Nadalje smo si navzeli grdo navado, da se zanašamo na državo — božjo previdnost in iščemo pri sebi zgolj to, česar nam drugi ne morejo dati. Američan si ne umišlja, da bi ga mogli drugi živiti. To je tajna njegovih uspehov. To se moramo naučiti od njega. Nadomestimo razredni boj z interesnim bojem. Hotimo osvajati, ne pa deliti. V ostalem pa so naše metode, prilagojene našemu temperamentu in našemu industrijelnemu položaju, toliko vredne kolikor njihove. V podrobnostih so morda še boljše. To priznavajo. Vendar mi na vse kriptje drug drugemu prikrivamo svoj napredek. Tam kaj pa je to svojina vseh in edino slaba podjeteja se skrivajo.

Tovariši! Nabavljajte svoje potrebščine pri trvdkah, ki oglašajo v »Našem Glasu«. Pri nakupu se sklicujte na naše glasilo. Kdor podpira nas, tega podpiramo mi.

Narodno gospodarstvo.

Važna odredba o dobavi živil za vojsko. V zadnjem času so bile v časopisju objavljene netočne vesti o dobavi živil za vojsko od strani produktivnih zadrug. Produktivne zadruge so se doslej smatrale za posredovalke, pa kot takšne niso mogle dobavljati brez licitacije živil za vojsko. Po intervenciji novega ministra za trgovino in industrijo se je ta odredba spremenila tako, da se sedaj produktivne zadruge ne smatrajo več za posredovalke nego za producentke. Po novi odredbi morejo torej produktivne zadruge dobavljati živila vojski brez licitacije.

Veleposestva pod agrarno reformo. Vseh veleposestev v naši državi, ki spadajo pod določbo zakona o agrarni reformi, je skupno 845. Povr-

šina teh veleposestev znaša 2.209.356 oralov. Od teh je njiv in druge zemlje za obdelovanje 839.416 oralov, pašnikov 274.724 oralov, gozdov pa 928.167 oralov. Doslej je bilo od teh veleposestev oddeljenih vsega skupaj 552.293 oralov agrarne zemlje. Razdeljena je na zemlja na 208.399 agrarnih interesentov.

Nov korak k elektrifikaciji naših dežel. Ministrski predsednik je odobril pogodbo, katero je sklenil državni premogovnik v Velenju s Kranjskimi deželnimi elektrarnami v Ljubljani. Po tej pogodbi bo velenjski premogovnik, ki je zgradil veliko lastno kalorično centralo, kjer se uporablja izključno v Velenju izkopani, manj vredni rujavni premog, oddajal 30 let vso električno energijo Kranjskim deželnim elektrarnam. Za enkrat razpolaga ta nova velenjska električna cen-

trala s 2500 konjskimi silami. Kranjske deželne elektrarne so se obvezale, da bodo tekom 30 let prevzemale ves tok od velenjske centrale. Daljnovod bo zgrajen od Velenja po Šavinski dolini preko Trojan do Domžal in od tam na Gorenjsko, kjer bo priključen na električno omrežje centrale na Završnici, ki razpolaga z 20.000 konjskimi silami. Na ta način je industriji in javnim napravam po Gorenjskem omogočena dobava potrebne električne energije.

Hotelsko osebje mora z gosti občeati v našem jeziku. Ministrstvo trgovine in industrije je poslalo hotelirski organizaciji okrožnico, v kateri zahteva, da mora hotelsko osebje vsakega tujca najprej nagovoriti v domačem jeziku in šele, ko se prepriča, da našega jezika ne zna, sme občeati z njim v dotičnem jeziku. Doslej je

bilo v tem pogledu namreč mnogo pritožb, ker so po javnih lokalih, posebej no v letoviščih, uslužbenci nagovarjali tudi domače goste v tujem jeziku, tako da se je zdelo, da se človek nahaja nekje na tujem. Naredba pa tudi zasleduje cilj, da se zaposle predvsem naši ljudje v sličnih podjetjih, ne pa tujci, ki našega jezika ne govorijo.

Naša svobodna cona v Solunu. Doslej je spadala cona v solunskem pristanišču neposredno pod nadzorstvo in upravo finančnega ministrstva. Nedavno je cona prešla v pristojnost trgovskega ministrstva, ki ima za v bodoče isti delokrog, kakor ga je imelo doslej finančno ministrstvo.

»Naš Glas« je edini res nepristranski list vseh drž. nameščencev. Širite ga!

PLETENINE

volneno perilo, rokavice, nogavice za dame, gospode in otroke v veliki izbiri in solidni ceni pri

ŠTERK NASL. KARNIČNIK
LJUBLJANA, STARI TRG 18.

Vse šolske, pisarniške in tehnične potrebščine
priporoča trgovina

IVAN BONAČ, Ljubljana, Selenburgova 5.
NAJLEPŠA BOŽIČNA DARILA

Oblačila za dame in gospode
kupite najceneje pri tvrdki
FRAN LUKIČ, LJUBLJANA
Stritarjeva ulica.

Brezposelni!

Poslužite se najugodnejše prilike, **pletilnega stroja Walter**, ki Vam ga nudi **F. KOS** v Ljubljani — Židovska ulica št. 5 — s popolnim poukom in najsigurnejšo eksistenco.

IVAN JAX IN SIN Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz lastne tovarne. 15-letna garancija. — Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno. — Pisalni stroji ADLER. Kolesa iz prvih tovarnih Dürkopp, Styria. — Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev.

Daje se tudi na obroke!
Cenike franco in zastoj!

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani.

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

UGODNO KUPITE

razne fine kamgarne in doubl za gospode, modno blago za damske plašče in obleke, volneno in svilen blago pri obče znani tvrdki

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“

LJUBLJANA

Pred Škofijo 3. Lingarjeva ulica.

Modna in sportna
trgovina za dame
in gospode

P. MAGDIČ

Ljubljana, Aleksandrova 1.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. PERSCHE

LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic.

Najnižje dnevne cene! Postrežba točna in solidna.

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezene, čipke, razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in krojače v največji izbiri samo pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Telefonska št. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

C. J. HAMANN

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

je najmoderneje

urejena in izvršuje vsa tiskarniška dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige; v enobarvnem tisku; brošure in knjižice; malih in tudi največjih nakladah; časopise, revije, plakate, letake, opsmernice.

Telefon št. 2312. Račun poštne hranilnice št. 10.761.

ZAHTEVAJTE CENIKE!

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. Vizitke, pisemski in poslovni papir. — Lastna tvornica šolskih zvezkov. — Šolski zvezki za osnovne, meščanske in srednje šole, risanke, dnevniki in beležnice. Zvezki za okroglo pisavo št. 1, 2 in 3.

UČITELJSKA KNJIGARNA

prodaja znanstvene, strokovne, leposlovne, pripovedne in mladinske knjige; dalje knjige za osnovne, meščanske, srednje in obrtno šole; zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin in učil; umetne in pokrajinske razglednice v veliki izbiri.